

CYNLLUNIAU MARCIO TAG

**CYMRAEG AIL IAITH
UG/UWCH**

HAF 2012

RHAGARWEINIAD

Y cynlluniau marcio a ganlyn yw'r rhai a ddefnyddiwyd gan CBAC ar gyfer arholiad Haf 2012 TAG CYMRAEG AIL IAITH . Penderfynwyd arnynt yn derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad.

Cynhaliwyd y cynadleddau yn fuan ar ôl sefyll y papurau fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgriptiau wedi'u llungopïo yn sail i'r drafodaeth. Amcan y cynadleddau oedd sicrhau bod y cynlluniau marcio wedi'u dehongli a'u cymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynlluniau marcio hyn.

	Tudalen
CA3	1
CA5	6
CA6	10

CA3

Adran A – Defnyddio'r iaith

C.1 Cyfanswm 20 marc (10 x 2 = 20)

2 farc am bob brawddeg sydd yn dangos yn eglur ystyr a defnydd yr eitemau ac yn berffaith gywir o ran cywirdeb iaith.

1 marc os dangosir yn eglur ystyr a defnydd yr eitemau, ond cosbir $\frac{1}{2}$ marc am fân wallau iaith (treiglo, sillafu, atalnodi) yn ogystal â $\frac{1}{2}$ marc am wallau cystrawennol.

0 marc os nad yw'r ystyr yn hollol glir. Ni ddyfernir unrhyw farc os nad yw'r ymgeisydd wedi dilyn y rwbic.

C.2 Cyfanswm 20 marc

Dyfernir 2 farc am bob brawddeg sydd wedi ei chywiro'n berffaith gywir. **Ni ddyfernir hanner marciau.** RHAID BOD YN BERFFAITH GYWIR BOB TRO.

Atebion cywir:

- (a) Byddwn ni'n hoffi mynd ar ein gwyliau.
- (b) Rydw i'n credu eu bod nhw wedi gadael yr ysgol.
- (c) Pan glywais i'r newyddion roeddwn i'n drist.
- (ch) Gofynnwch iddo fe am brynu'r tocynnau i'r gyngerdd.
- (d) Doedden nhw ddim yn deall y cwestiwn.
- (dd) Pedair blynedd yn ôl symudodd y bobl drws nesa.
- (e) Derbyniodd y plentyn dair anrheg mawr gan ei fodryb.
- (f) Dyma'r myfyrwyr sy'n newydd i'r coleg.
- (ff) Dylai hi adolygu mwy ar gyfer yr arholiad.
- (g) Siaradodd e amdanyn nhw yn yr ysgol ddoe.

C.3 Cyfanswm 20 marc

Bwriad y cwestiwn hwn ydy profi a ydy'r ymgeiswyr yn gallu ysgrifennu'n bersonol ar bwnc penodol gan arddangos y gallu i ddefnyddio iaith yn y cywair priodol.

A 16-20	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn aeddfed, yn glir ac yn gywir• saernïo'u gwaith yn fanwl a gofalus• rhoi sylw gofalus i gywair drwy amrywio'r arddull yn sensitif• arddangos amrywiaeth eang iawn o adnoddau iaith a gafael gadarn ar ramadeg a chystrawen
B 14-15	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn ddeallus, yn glir ac yn gywir• cynllunio'u gwaith yn fanwl• rhoi sylw gofalus i gywair drwy amrywio'r arddull yn briodol• arddangos amrywiaeth helaeth o adnoddau iaith a gafael dda iawn ar ramadeg a chystrawen
C 12-13	<ul style="list-style-type: none">• mynegi ei hunain yn glir ac yn gywir• cynllunio gwaith yn ofalus• rhoi sylw i gywair drwy amrywio'r arddull• arddangos amrywiaeth o adnoddau iaith a gafael dda ar ramadeg a chystrawen
D 10-11	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn eitha clir a chywir• cynllunio gwaith yn eitha gofalus• arddangos ymwybyddiaeth o gywair• arddangos gafael dda ar adnoddau iaith, gramadeg a chystrawen
E 7-9	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir ar y cyfan• arddangos ymwybyddiaeth o drefn, dilyniant a chywair wrth gyflwyno gwaith• defnyddio ystod o eirfa a phatrymau addas a pheth gafael ar ramadeg a chystrawen
U 0-6	<ul style="list-style-type: none">• bydd yr ymgeiswyr yn arddangos rhai o nodweddion cadarnhaol ymgeisydd gradd E ar adegau yn unig

Adran B

Barddoniaeth

C.4 Cyfanswm 60 marc

Bydd yr ymgeiswyr yn:

Gradd	AA2 (a) a (b)	Gradd	AA3 (c)
A (a) (b) 12-15 (c) 8-10	<ul style="list-style-type: none">• arddangos gwybodaeth fanwl o'r detholiad• gosod darn o'r gerdd yn ei gyd-destun llenyddol yn fanwl gywir• crynhoi ffeithiau perthnasol ac yn dangos iddynt eu deall drwy eu cyflwyno'n gywir a chydlynus• arddangos dealltwriaeth gadarn o'r cysyniadau gan ddadansoddi ac ymresymu'n ddeallus• datblygu ac ehangu syniadau yn drefnus• defnyddio dyfyniadau'n bwrpasol• cyflwyno dadleuon gwreiddiol gan ymateb yn aeddfed	A (a)(b) 5 (c) 8-10	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn ddeallus, yn glir ac yn gywir• cynllunio eu gwaith yn fanwl a gofalus• rhoi sylw gofalus i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull yn briodol• mynegi barn yn glir ac yn cefnogi'r farn honno trwy resymu craff• arddangos amrywiaeth eang o adnoddau iaith a gafael dda iawn ar ramadeg a chystrawen
B (a)(b) 11 (c) 7	<ul style="list-style-type: none">• arddangos gwybodaeth dda o'r detholiad• gosod darn o'r gerdd yn ei gyd-destun llenyddol yn gywir• crynhoi ffeithiau perthnasol a'u cyflwyno'n gywir a chydlynus• arddangos dealltwriaeth o'r cysyniadau gan ymresymu'n ddeallus• datblygu ac ehangu'r prif syniadau yn drefnus• defnyddio dyfyniadau perthnasol• cyflwyno dadleuon deallus gan ymateb yn briodol	B (a)(b) 4 (c) 7	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir• cynllunio'u gwaith yn ofalus• rhoi sylw gofalus i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull• mynegi barn yn glir ac yn ei chefnogi â rhesymau perthnasol• arddangos amrywiaeth helaeth o adnoddau iaith a gafael dda ar ramadeg a chystrawen

<p>C</p> <p>(a)(b) 9-10</p> <p>(c) 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth helaeth o'r detholiad • arddangos dealltwriaeth helaeth o gyd-destun darn o'r gerdd • crynhoi ffeithiau perthnasol a'u cyflwyno'n gywir • arddangos dealltwriaeth o'r prif gysyniadau • datblygu'r prif syniadau'n drefnus • defnyddio dyfyniadau addas cyflwyno dadleuon yn ddeallus 	<p>C</p> <p>(a)(b) 3</p> <p>(c) 6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir • cynllunio'u gwaith yn ofalus rhoi sylw i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull • mynegi barn yn glir ac yn ei chefnogi â rhesymau perthnasol • arddangos amrywiaeth o adnoddau iaith a gafael eithaf da ar ramadeg a chystrawen
<p>D</p> <p>(a)(b) 8</p> <p>(c) 5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth o'r detholiad gan gyflwyno ffeithiau perthnasol yn gywir • arddangos peth dealltwriaeth o gyd-destun darn o'r gerdd • arddangos peth dealltwriaeth o'r prif gysyniadau • datblygu rhai syniadau • defnyddio dyfyniadau addas ar adegau • cyflwyno rhai dadleuon yn synhwyrol 	<p>D</p> <p>(a)(b) 2</p> <p>(c) 5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir ar y cyfan • cyflwyno'u gwaith yn drefnus • arddangos peth ymwybyddiaeth o gywair, ffurf a chynulleidfa • mynegi barn yn uniongyrchol ac yn ei chefnogi â rhesymau • defnyddio ystod o eirfa a phatrymau addas a pheth gafael ar ramadeg a chystrawen
<p>E</p> <p>(a)(b) 6-7</p> <p>(c) 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth o gynnwys y detholiad drwy gyflwyno rhai ffeithiau perthnasol • egluro rhai agweddau o gyd-destun darn o'r gerdd • cyfeirio at rai elfennau penodol yn y gweithiau a drafodir wrth ddatblygu syniadau • dyfynnu o'r testunau'n achlysurol • cyflwyno dadleuon yn syml iawn 	<p>E</p> <p>(a)(b) 1</p> <p>(c) 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn glir ar y cyfan wrth ysgrifennu testun uniongyrchol • arddangos peth ymwybyddiaeth o drefn, dilyniant a chywair wrth gyflwyno gwaith • mynegi barn gan gynnig rhesymau uniongyrchol • defnyddio ystod o eirfa a phatrymau addas
<p>U</p> <p>(a)(b) 0-5</p> <p>(c) 0-3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bydd yr ymgeisydd yn arddangos rhai o nodweddion cadarnhaol ymgeisydd gradd E ar adegau yn unig 	<p>U</p> <p>(a)(b) 0</p> <p>(c) 0-3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bydd yr ymgeisydd yn arddangos rhai o nodweddion cadarnhaol ymgeisydd gradd E ar adegau yn unig

(a) **20 marc**

Yn y pennill cyn y dyfyniad:

- cyfeiriad penodol at y fan a'r amser y lladdwyd Llywelyn
- ymateb y bardd i hyn: ni fydd byth yn anghofio'r hanes.

Yn y pennill ar ôl y dyfyniad:

- y bardd yn crynhoi ei deimladau ac yn datgan yr hyn y golyga marw Llywelyn iddo
- y cofio, yr hyn sy'n deillio o'r cofio, yr ysbrydoliaeth a gawn. Mae'r bardd megis yn cael ei ail eni.

Yn y dyfyniad dan sylw:

- cyfeiriad at y nant a'r bardd megis yn synhwyro'r hyn a ddigwyddodd
- dychmyga'r bardd weld y gelyn yn ymddangos a chyfeirir at y gyflafan
- dwyster y mynegiant wrth i'r bardd dychmygu gweld Llywelyn wedi'i drywanu yn gorwedd yn farw ger y nant
- dilynir yr un trywydd: y tro yma cyfeiriad at y nant a'r bardd megis yn dychmygu gweld Llywelyn yn gorwedd yn farw.

(b) **20 marc**

- cerdd gaeth – y llinellau'n cynganeddu: gellir disgwyl cyfeiriad at sŵn y gynghanedd drwy'r gerdd ac at effaith defnyddio cytseiniaid arbennig i gyfleu ei neges;
- llinellau'r tri phennill yn odli. Hyn yn rhoi rhythm arbennig i'r gerdd. Patrwm cyson i'r odl;
- ailadrodd cyson. *Fan hyn* yn ymddangos ymhob pennill ac yn ymddangos ddwywaith ym mhenillion 2 a 3. Mae'r ailadrodd yn pwysleisio lleoliad y digwyddiad ac yn pwysleisio'r hyn sy'n bwysig i'r bardd. Nid yw am anghofio hyn. Gellid dweud bod yr ailadrodd yn rhoi patrwm a fframwaith i'r gerdd. Mae'r ailadrodd yn hynod effeithiol wrth gyfleu neges y gerdd;
- ni cheir ansoddeiriau o gwbl. Cyfleu'r neges sy'n bwysig. Ceir disgrifiadau moel sy'n ennyn ymateb y darlennydd. Yr hyn sy'n amlwg yw cynildeb y disgrifiadau. Maent yn ddramatig iawn;
- mae'r bardd yn disgrifio lleoliad llofruddio Llywelyn yn ddramatig iawn. Dychmyga weld yr olygfa;
- mae'r bardd yn dewis ei eiriau'n ofalus i greu effaith ar y darlennydd. Maent yn creu awyrgylch arbennig ac yn helpu creu tristwch a dagrau'r sefyllfa. Mae'r ieithwedd yn syml ac yn gyfoethog;
- mae'r penillion yn lleddf a thrist. G.L.I.O. y gwladgarwr sy'n llefaru yn y gerdd. Rydyn ni, y darlennwyr, yn gallu ymateb i'r cynnwys;
- cerdd ddwys hynod effeithiol.

(c) **Cyfanswm 20 marc**

Disgwylir ymateb personol gan gyfeirio at destun y gerdd.

CA5

Adran A Y Stori Fer

C.1 (i) Cyfanswm 20 marc (10 marc cynnwys: 10 marc mynegiant)

Rhaid cyfeirio at gynnwys y stori gyfan – gellir disgwyl cyfeiriadau at y canlynol:

- y cymeriadau yn y stori – Robyn, ei fam, a'i gariad, Wendy
- hanes Robyn a'i gariad yn mynd allan am bryd o fwyd i ddathlu dyrchafiad Robyn yn is-gynorthwy-ydd cynorthwyol yn swyddfa cyngor y dref. Y diwrnod wedyn Wendy'n ffonio a dweud ei bod am orffen â Robyn
- Robyn wedyn yn teimlo'n hynod o drist ond yn cael holl sylw ei fam ac yn gorfwyta a'r canlyniad iddo fethu â mynd i mewn i'w gar. O dipyn i beth roedd yn rhy dew i fynd drwy ddrws yr ystafell
- hanes peiriannydd yn galw i drwsio'r teledu ac yn rhyfeddu pa mor fawr oedd Robyn
- Robyn yn gwneud dim ond bwyta a'i fam megis morwyn fach
- un diwrnod ei fam yn dweud wrtho na allai hi fforddio ei gadw fel hyn. Roedd hi'n byw ar ei phensiwn ac yn dlawd.
- wrth ei chofleidio a'i gwasgu'n dynn mygodd Robyn ei fam a bu farw
- yr unig beth a boenai Robyn nawr oedd sut y byddai ei chnawd yn blasu heb ei goginio

(ii) Cyfanswm 20 marc (10 marc cynnwys: 10 marc mynegiant)

Yn y darn dan sylw gellir cyfeirio at:

- y ddeialog naturiol, syml rhwng Robyn a'i fam – y brawddegau'n gwta. Cymeriadau'r ddau berson yn cael eu cyfleu yn y sgwrsio. Llunio deialogau bachog yn nodweddiadol o arddull yr awdur
- gallu'r awdur i lunio disgrifiadau byw a gweladwy, er enghraifft, *arllwysodd Robyn, golchodd Robyn*
- disgrifiadau'r fam o Robyn, *fy neiamwnt, fy ngheiriosyn, fy nhrysor*
- y cyfuniad o arddull naratif ac arddull ymgomio drwy'r darn
- y defnydd o dafodiaith yn gwneud y sgwrsio'n naturiol iawn, er enghraifft, *f'yta, heddi, gwêd, deryn*
- gallu'r awdur i ddisgrifio sefyllfa, er enghraifft, yma yn y tŷ
- holl nodweddion arddull yr awdur yn y darn hwn: y ddeialog, yr iaith anffurfiol, hyd y brawddegau'n amrywio, gwahanol ffurfiau'r ferf – y ffurfiau cwmpasog a'r ffurfiau cryno.

Disgwylir cyfeiriadau at enghreifftiau penodol yn y darn dan sylw.

Y Stori Fer

Gradd	AA2 (i)(ii)	Gradd	AA3(i)(ii)
A (i)(ii) 8-10	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth eang a manwl-gywir o'r testunau • crynhoi ffeithiau perthnasol ac yn dangos iddynt eu deall drwy eu cyflwyno'n gywir ac yn gydlynus • arddangos dealltwriaeth gadarn o'r cysyniadau gan ddadansoddi ac ymresymu'n dreiddgar • datblygu ac ehangu syniadau yn drefnus • defnyddio dyfyniadau yn gywir ac yn bwrpasol • cyflwyno dadleuon gwreiddiol gan ymateb yn aeddfed ac yn dreiddgar 	A (i)(ii) 8-10	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn aeddfed, yn glir ac yn gywir • saernïo'u gwaith yn fanwl a gofalus • rhoi sylw gofalus i gywair drwy amrywio'r arddull yn sensitif • arddangos amrywiaeth eang iawn o adnoddau iaith a gafael gadarn ar ramadeg a chystrawen
B (i)(ii) 7	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth fanwl o'r testunau • crynhoi ffeithiau perthnasol ac yn dangos iddynt eu deall drwy eu cyflwyno'n gywir • arddangos dealltwriaeth o'r cysyniadau gan ddadansoddi ac ymresymu'n deallus • datblygu ac ehangu syniadau yn drefnus • defnyddio dyfyniadau perthnasol • cyflwyno dadleuon gwreiddiol gan ymateb yn ddeallus 	B (i)(ii) 7	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn ddeallus, yn glir ac yn gywir • cynllunio'u gwaith yn fanwl • rhoi sylw gofalus i gywair drwy amrywio'r arddull yn briodol • arddangos amrywiaeth helaeth o adnoddau iaith a gafael dda iawn ar ramadeg a chystrawen

Gradd	AA2 (i)(ii)	Gradd	AA3(i)(ii)
C (i)(ii) 6	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth helaeth o'r testunau • crynhoi ffeithiau perthnasol a'u cyflwyno'n glir ac yn gydlynus • arddangos dealltwriaeth o'r cysyniadau gan ymresymu'n effeithiol • datblygu ac ehangu'r prif syniadau'n drefnus • defnyddio dyfyniadau addas • cyflwyno dadleuon yn ddeallus ac yn ddychmygus 	C (i)(ii) 6	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir • cynllunio gwaith yn ofalus • rhoi sylw i gywair drwy amrywio'r arddull • arddangos amrywiaeth o adnoddau iaith a gafael dda ar ramadeg a chystrawen
D (i)(ii) 5	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth briodol o'r testunau gan gyflwyno ffeithiau perthnasol yn gywir • arddangos dealltwriaeth o'r prif gysyniadau • datblygu ac ehangu rhai syniadau • defnyddio dyfyniadau addas ar adegau • cyflwyno rhai dadleuon yn uniongyrchol 	D (i)(ii) 5	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn eitha clir a chywir • cynllunio gwaith yn eitha gofalus • arddangos ymwybyddiaeth o gywair • arddangos gafael dda ar adnoddau iaith, gramadeg a chystrawen
E (i)(ii) 4	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth o gynnwys testunau drwy gyflwyno ffeithiau perthnasol a chreu cymariaethau cyfeirio at rai elfennau penodol yn y gweithiau a drafodir wrth ddatblygu syniadau • dyfynnu o'r testunau'n achlysurol • cyflwyno dadleuon yn syml 	E (i)(ii) 4	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir ar y cyfan • arddangos, ymwybyddiaeth o drefn, dilyniant a chywair wrth gyflwyno gwaith • defnyddio ystod o eirfa a phatrymau addas a pheth gafael ar ramadeg a chystrawen
U (i)(ii) 0-3	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd yr ymgeiswyr yn arddangos rhai o nodweddion cadarnhaol ymgeisydd gradd E ar adegau yn unig 	U (i)(ii) 0-3	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd yr ymgeiswyr yn arddangos rhai o nodweddion cadarnhaol ymgeisydd gradd E ar adegau yn unig

ADRAN B Trawsieithu

C.2 Cyfanswm 40 marc

Y prawf ydy pwysu a mesur a ydy'r ymgeiswyr wedi deall cynnwys yr erthygl Saesneg ac yn gallu defnyddio iaith yn y cywair priodol wrth ymateb ac wrth drawsieithu.

Yn y cwestiwn hwn disgwylir ymatebion i'r ddwy ran a pharodrwydd i ddatgan barn at y ffeithiau a nodir yn y darn.

Gradd	AA3 – Ysgrifennu
A 32-40	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn aeddfed, yn glir ac yn gywir• saernio'u gwaith yn fanwl a gofalus• rhoi sylw gofalus i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull yn sensitif• mynegi barn yn hyderus ac yn rymus• arddangos amrywiaeth eang iawn o adnoddau iaith a gafael gadarn ar ramadeg a chystrawen
B 26-31	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn ddeallus, yn glir ac yn gywir• cynllunio'u gwaith yn fanwl• rhoi sylw gofalus i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull yn briodol• mynegi barn yn hyderus ac yn glir ac yn ei chefnogi â thystiolaeth berthnasol• arddangos amrywiaeth helaeth o adnoddau iaith a gafael dda iawn ar ramadeg a chystrawen
C 20-25	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir• cynllunio gwaith yn ofalus• rhoi sylw i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull• mynegi barn yn effeithiol ac yn ei chefnogi â thystiolaeth berthnasol• arddangos amrywiaeth o adnoddau iaith a gafael dda ar ramadeg a chystrawen
D 14-19	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir wrth ysgrifennu• cyflwyno gwaith yn eitha gofalus• arddangos ymwybyddiaeth o gywair, ffurf a chynulleidfa• mynegi barn ac yn ei chefnogi â rhesymau perthnasol• arddangos gafael dda ar adnoddau iaith, gramadeg a chystrawen
E 8-13	<ul style="list-style-type: none">• mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir ar y cyfan wrth ysgrifennu• arddangos ymwybyddiaeth o drefn, dilyniant a chywair wrth gyflwyno gwaith• mynegi barn ac yn ei chefnogi â rhesymau dilys• defnyddio ystod o eirfa a phatrymau addas a pheth gafael ar ramadeg a chystrawen
U	<ul style="list-style-type: none">• Bydd yr ymgeiswyr yn arddangos rhai o nodweddion cadarnhaol ymgeisydd gradd E ar adegau yn unig

CA6

ADRAN A Defnyddio'r iaith

C.1 Cyfanswm 30 marc

(i) 18 marc (6 x 3)

3 marc am bob brawddeg sydd yn dangos yn eglur ystyr a defnydd yr eitemau ac **yn berffaith gywir** o ran cywirdeb iaith.

Cosbir hyd at **2 marc** am wallau iaith mewn brawddegau sy'n dangos yn eglur ystyr a defnydd yr eitemau.

[cosbi ½ am wall treiglo
cosbi ½ marc am gamddefnyddio arddodiad / y fannod / rhagenw
cosbi ½ marc am atalnodi'n anghywir
cosbi ½ marc am gamsillafu
cosbi 1 marc am wall cystrawennol].

0 marc os nad yw'r ystyr yn hollol glir.

(ii) 12 marc (4 x 3)

3 marc am bob brawddeg sydd yn dangos yn eglur ystyr a defnydd yr eitemau ac **yn berffaith gywir** o ran cywirdeb iaith.

Cosbir hyd at **2 marc** am wallau iaith mewn brawddegau sy'n dangos yn eglur ystyr a defnydd yr eitemau.

[cosbi ½ am wall treiglo
cosbi ½ marc am gamddefnyddio arddodiad / y fannod / rhagenw
cosbi ½ marc am atalnodi'n anghywir
cosbi ½ marc am gamsillafu
cosbi 1 marc am wall cystrawennol].

0 marc os nad yw'r ystyr yn hollol glir.

C.2 Cyfanswm 15 marc

1 marc yr un am bob eitem sydd wedi'u tanlinellu isod. Rhaid i'r eitem honno fod yn gwbl gywir er mwyn ennill marc. **Ni ddyfernir hanner marciau.**

Atebion cywir:

- (i) Dwedodd hi/Dywedodd hi byddai hi'n/basai hi'n mynd ar ei phen ei hun.
- (ii) Mae'r teulu i gyd/Mae'r holl deulu/cyfan wedi symud i'r wlad.
- (iii) Gwerthon ni'r ddau ticed/docyn ddoe.
- (iv) Dydy/Dyw e ddim yn gwybod sut i ateb/mae ateb y cwestiwn.
- (v) Cofiwch/Cofia ffonio heno.

(Gellir defnyddio'r rhagenw **o / fo** yn hytrach nag **e / fe**).

ADRAN B Barddoniaeth

C.3 Cyfanswm 75 marc

	AA2	AA3
(a)	10	10
(b)	10	10
(c)	20 (symoptig)	15
Cyfanswm	40	35

(Meini prawf mewn print bras – asesu synoptig yn unig)

Gradd	AA2(a) a (b)	Gradd	AA3 (c)
<p>A</p> <p>(a) (b) 8-10</p> <p>(c) 16-20</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth eang a manwl-gywir o'r testunau • crynhoi ffeithiau perthnasol ac yn dangos iddynt eu deall drwy eu cyflwyno'n gywir ac yn gydlynus • croesgyfeirio rhwng gwahanol agweddau'r pwnc yn ôl yr angen • arddangos dealltwriaeth gadarn o'r cysyniadau gan ddadansoddi ac ymresymu'n ddeallus • datblygu ac ehangu syniadau yn drefnus • defnyddio dyfyniadau yn gywir ac yn bwrpasol • cyflwyno dadleuon gwreiddiol gan ymateb yn aeddfed ac yn dreiddgar 	<p>A</p> <p>(a) (b) 8-10</p> <p>(c) 12-15</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn aeddfed, yn glir ac yn gywir mewn gwahanol sefyllfaoedd ac at wahanol ddibenion • saernïo'u gwaith yn fanwl a gofalus • rhoi sylw gofalus i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull yn sensitif • mynegi barn yn hyderus ac yn rymus • arddangos amrywiaeth eang iawn o adnoddau iaith a gafael gadarn ar ramadeg a chystrawen
<p>B</p> <p>(a)(b) 7</p> <p>(c) 14-15</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth fanwl o'r testun • crynhoi ffeithiau perthnasol ac yn dangos iddynt eu deall drwy eu cyflwyno'n gywir • croesgyfeirio rhwng gwahanol agweddau'r pwnc yn ôl yr angen • arddangos dealltwriaeth o'r cysyniadau gan ddadansoddi ac ymresymu'n ddeallus • datblygu ac ehangu'r syniadau yn drefnus • defnyddio dyfyniadau perthnasol • cyflwyno dadleuon gwreiddiol gan ymateb yn ddeallus 	<p>B</p> <p>(a)(b) 7</p> <p>(c) 11</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn ddeallus, yn glir ac yn gywir mewn gwahanol sefyllfaoedd ac at wahanol ddibenion • cynllunio'u gwaith yn fanwl • rhoi sylw gofalus i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull yn briodol • mynegi barn yn hyderus ac yn glir ac yn ei chefnogi â thystiolaeth berthnasol • arddangos amrywiaeth helaeth o adnoddau iaith a gafael dda iawn ar ramadeg a chystrawen

<p>C</p> <p>(a) (b) 6</p> <p>(c) 12-13</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth helaeth o'r testunau • crynhoi ffeithiau perthasol a'u cyflwyno'n glir ac yn gydlynus • croesgyfeirio rhwng rhai o wahanol agweddau'r pwnc • arddangos dealltwriaeth o'r cysyniadau gan ymresymu'n effeithiol • datblygu ac ehangu'r prif syniadau'n drefnus • defnyddio dyfyniadau addas • cyflwyno dadleuon yn ddeallus ac yn ddychmygus 	<p>C</p> <p>(a)(b) 6</p> <p>(c) 9-10</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir mewn gwahanol sefyllfaoedd ac at wahanol ddibenion • cynllunio'u gwaith yn ofalus • rhoi sylw i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull • mynegi barn yn effeithiol ac yn ei chefnogi â thystiolaeth berthnasol • arddangos amrywiaeth o adnoddau iaith a gafael dda ar ramadeg a chystrawen
<p>D</p> <p>(a)(b) 5</p> <p>(c) 10-11</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth briodol o'r testun gan gyflwyno ffeithiau perthnasol yn gywir • cyfeirio at rai o wahanol agweddau'r pwnc • arddangos dealltwriaeth o'r prif gysyniadau • datblygu ac ehangu rhai syniadau • defnyddio dyfyniadau addas ar adegau • cyflwyno rhai dadleuon yn synhwyrol 	<p>D</p> <p>(a)(b) 5</p> <p>(c) 8</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir wrth ysgrifennu testunau gwahanol • cyflwyno gwaith yn eitha gofalus • arddangos ymwybyddiaeth o gywair, ffurf a chynulleidfa • mynegi barn ac yn ei chefnogi â rhesymau perthnasol • arddangos gafael dda ar adnoddau iaith, gramadeg a chystrawen
<p>E</p> <p>(a)(b) 4</p> <p>(c) 7-9</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arddangos gwybodaeth o gynnwys testunau drwy gyflwyno ffeithiau perthnasol a chreu cymariaethau • cyfeirio at rai elfennau penodol yn y gweithiau a drafodir wrth ddatblygu syniadau • dyfynnu o'r testunau'n achlysurol • cyflwyno dadleuon yn syml 	<p>E</p> <p>(a)(b) 4</p> <p>(c) 6-7</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mynegi eu hunain yn glir ac yn gywir ar y cyfan wrth ysgrifennu testunau uniongyrchol • arddangos ymwybyddiaeth o drefn, dilyniant a chywair wrth gyflwyno gwaith • mynegi barn ac yn ei chefnogi â rhesymau dilys • defnyddio ystod o eirfa a phatrymau addas a pheth gafael ar ramadeg a chystrawen
<p>U</p> <p>(a)(b) 0-3</p> <p>(c) 0-6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bydd yr ymgeisydd yn arddangos rhai o nodweddion cadarnhaol ymgeisydd gradd E ar adegau yn unig 	<p>U</p> <p>(a)(b) 0-3</p> <p>(c) 0-5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bydd yr ymgeisydd yn arddangos rhai o nodweddion cadarnhaol ymgeisydd gradd E ar adegau yn unig

(a) 20 marc (10 marc cynnwys: 10 marc mynegiant)

Disgwylir cyfeiriadau at y ffeithiau canlynol:

- yn y pennill cyntaf y bardd yn darllen rhestr o'r nwyddau a ddaw o'r gwahanol wledydd i'n bwydo
- yn yr ail bennill newid cywair. Darllen yn y papurau newydd am yr angen i helpu pobl anghenus ar draws y byd. Nawr y ni sy'n estyn cymorth i'w bwydo nhw
- yn y trydydd pennill awgrym ein bod yn cydymdeimlo ac yn tosturio ac yn rhoi megis cyfraniad bach iawn i helpu prynu offer wrth i'r anghenus wynebu problemau'r gwahanol dymhorau. Wrth roi symiau bychain rydyn ni hefyd yn eironig iawn yn elwa wrth gael ychydig log ar ein cyfraniadau yn ein banciau ni a'r Americanwyr
- yn y pennill olaf rydyn ni eto'n gweld ar y silffoedd fwydydd o wledydd llai ffodus na ni. Yr ergyd arbennig yn y llinell olaf wrth ddweud ein bod **ni** nawr yn bwyta'r bwydydd a ddaw o'r gwledydd sy'n dioddef
- ergyd y gerdd: twyll ydy'r cyfan gan mai ni yn y pendraw sy'n elwa o dderbyn bwydydd gwledydd llawer llai ffodus. Gweithred ffals ydy'r cyfraniad ariannol bach ar gyfer pobl newynnog y byd.

(b) 20 marc (10 marc cynnwys: 10 marc mynegiant)

Disgwylir trafod nodweddion arddull y gerdd ynghyd â mynegi barn a'r effeithiolrwydd yr arddull a'r technegau arbennig.

Gellir cyfeirio at y canlynol:

- cerdd yn y wers rydd
- pedwar pennill a hyd y llinellau'n amrywio. Yr amrywiaeth yn hyd y llinellau'n cyfleu rhythm arbennig
- patrwm rheolaidd o odli yn y ddau bennill cyntaf a'r olaf; dwy linell yn odli yn y trydydd pennill. Yr odl gyson yn nodwedd amlwg yn y gerdd
- effeithiolrwydd ail-adrodd y ferf *darllen* yn y ddau bennill cyntaf a'r olaf
- ailadrodd cytseiniaid *cil-dwrn ein cydymdeimlad, grochannau gwag*
- disgrifiadau manwl: rhestr y bwydydd yn y pennill cyntaf, y dioddef yn yr ail bennill
- gwrthgyferbyniadau trawiadol iawn yn y pennill olaf, *reis o grochanau gwag, te gan noethion, coffi o shanties*
- diwedd trawiadol i bob pennill
- ergyd llinell olaf y gerdd. *Bwydo* yn newid i *bwyta*. Rydyn ni'n elwa ac yn gloddesta ar draul y bobl sy'n dioddef
- patrwm a threfn ac ergyd arbennig yn y gerdd.

(c) 35 marc (20 marc cynnwys: 15 marc mynegiant)

Disgwylir croesgyfeirio at destunau penodol a ddarllenwyd neu a wylwyd yn ystod y cwrs. **Rhaid bod yna gysylltiad clir â thema'r gerdd** dan sylw. Yn y cyswllt hwn y brif thema yw cyfrifoldeb yr unigolyn wrth geisio helpu pobl eraill.

Pa ddehongliad bynnag a geir neu drywydd a ddilynir rhaid cyfeirio at y gwahanol destunau yn y cwrs – y cerddi, ffilmiau, y ddrama, y storïau neu erthyglau penodol.

CBAC
245 Rhodfa'r Gorllewin
Caerdydd CF5 2YX
Ffôn: 029 2026 5000
Ffacs: 029 2057 5994
E-bost: arholiadau@cbac.co.uk
gwefan: www.cbac.co.uk